

Kaupunginjohtajan talousarvioesitys

KH 26.10.2026

KV seminaari 23.10.2026

Talousarvion lähtökohdat ja olennaiset muutokset – 10/2026

Verorahoitus

- Verotulot Kuntaliiton 9/26 veroennustekehikon pohjalta vuodet 2027-2030.
- Valtionosuudet tarkistettu VM:n 9/26 ennakkollisten VOS-laskelmien ja 9/26 painelaskelman pohjalta.
 - perustoimeentulotuen kuntaosuus poistettu valtionosuuksista 2029 → VOS kasvaa 2029 alkaen 6,4Me/v
- Ennuste-epävarmuudet:
 - Valtion taloustilanne → uusia leikkauksia luvassa vuosittain
 - Valtionosuusuudistus?

Investoinnit

- Viranhaltijoiden karsittu ehdotus investointiohjelmaksi
 - maanmyyntivoitot
 - poistot
 - lainat ja korkokulut

Korkotasoa nostettu

- Uuden ja vaihtuvakorkoisen lainan korko
 - 2027-2028: 3,9%
 - 2029 → 3,75%
- Korkokulut 2027-2030
-0,8 – -1,8 Me/v

Toiminta

- Muutettu taloussuunnitelma 2026-29
- Pakottavat muutostarpeet ja lakisääteiset tehtävät
 - pienevät sivukulu-% 0,5Me
 - Työttömyysetuusvastuut tarkennettu -1,3Me - -0,8Me/v
 - Maanmyyntivoitot tarkennettu
 - 2027 -1,1Me, 2028 -1Me, 2029 +3,1Me, 2030 -1,1Me
- Muita muutoksia
 - ateria- ja siivouspalvelut +2,65 Me
 - sopimuskorotukset ja turvallisuus
 - palkat, palvelut, aineet ja tarvikkeet v. 2030 n. 2%
 - 2025 tehdyn palkkariskivarausten purku +0,8Me
 - Lapsi ja oppilasmäärämuutokset
 - 2027 - 102te, 2028 +289te, 2029 +163te, 2030 -99te
 - perustoimeentulotuen kuntaosuus toimintamenoksi 2029 alkaen +6,4Me

Verotuloennuste, Kuntaliiton ennustekehikko 9/2026

TILIVUOSI	2024	2025	2026**	2027**	2028**	2029**	2030	Kehys TA27					Muutos Kehys TA27					
								2026**	2027**	2028**	2029**	2030**	2026**	2027**	2028**	2029**	2030**	Yhteensä 27-30
Verolaji																		
Kunnallisvero	94 717	92 019	97 935	102 271	106 077	111 105	115 151	98 001	103 211	106 489	111 439	115 450	-66	-940	-412	-334	-299	-1 985
Muutos %	-4,1	-2,8	6,4	4,4	3,7	4,7	3,6		5,3	3,2	4,6	3,6						
Yhteisövero	4 876	4 315	4 789	4 999	5 143	5 335	5 517	4 523	4 695	4 890	5 063	5 073	266	304	252	272	444	1 272
Muutos %	-24,3	-11,5	11,0	4,4	2,9	3,7	3,4		3,8	4,2	3,5	0,2						
Kiinteistövero	18 863	19 798	18 951	19 566	19 916	20 272	20 679	19 306	19 558	19 899	20 254	20 617	-355	8	17	18	62	104
Muutos %	1,4	5,0	-4,3	3,2	1,8	1,8	2,0		1,3	1,7	1,8	1,8						
VEROTULO KIRJATTAVA	118 457	116 133	121 675	126 837	131 135	136 712	141 346	121 830	127 474	131 287	136 766	141 146	-155	-627	-143	-44	206	-609
Muutos %	-4,4	-2,0	4,8	4,2	3,4	4,3	3,4											

- Verokehikon arvio perustuu syksyn Kuntatalousohjelmassa ja taloudellisessa katsauksessa esitettyihin arvioihin verotulojen ja talouden näkymistä.
- Verotettavan tulon kasvun ennakoitaan jäävän maltilliseen 1,6%:iin vuonna 2026, minkä jälkeen kasvua ennakoitaan tulevan vuosittain noin 4 prosenttia. Työllisyyden liikehdintä voi vaikuttaa verotuloissa molempiin suuntiin.
- Yhteisöveron kehityksessä näkyy talouden pirstyminen ja ennakkoverojojen positiivinen kehitys kesäkuusta alkaen. Kehikossa on huomioitu yhteisöveroprosentin lasku 20% → 18%.
- Kiinteistöverotuottoihin vaikuttaa yleinen rakentamisen tilanne, lisäksi sote-kiinteistöihin liittyy verotuksellisia muutoksia (sairaaloille ja muille yleisille rakennuksille suurempi vuosivähennys kiinteistön arvoon.)

Valtionosuudet arvio 10/2026

Valtionosuudet yhteensä 1000 euroa						
VM vos	TP2025	2026	2027	2028	2029	2030
MTA2026	13 910	16 515	17 881	20 813	21 013	21 013
Kehys2027			17 278	17 507	17 385	17 693
TA2027			14 272	15 983	22 896	24 221
Verotulojen tasaus						
MTA2026	150	1 270	0	0	0	0
Kehys2027			0	0	0	0
TA2027			2 279	0	0	0
OKM vos						
MTA2026	2 247	1 326	-552	-345	7	7
Kehys2027			764	917	22	-30
TA2027			863	782	368	532
Veromenetysten korvaus						
MTA2026	2 584	2 304	2 820	3 006	3 233	3 233
Kehys2027			3 061	3 006	3 233	3 233
TA2027			3 177	3 507	3 879	4 190
Yht.						
MTA2026	18 891	21 416	20 149	23 474	24 253	24 253
Kehys2027			21 103	21 430	20 640	20 896
TA2027			20 591	20 272	27 144	28 944
Ero Kehykseen			-512	-1 158	6 503	8 047

Ero

Taloussuunnitelmaan 2027-2029: **-180t€**

Kehykseen 2027-2030: **12 M€**

Lokakuun alussa esitettyihin: 870t€

Valtionosuusmuutokset 2026-2027:

- Indeksijarru (2,8 %-yks.) ja valtionosuuden yleisleikkaus 75 Me.
- Leikkaus ennakkollisissa laskelmissa tulevilta vuosilta selvästi odotettua suurempi
- Perustoimeentulotuen vähennyksen kasvu
- **OKM:n valtionosuudet tarkentuivat (13.10)**
- **arviota korjattu valmistavan ja lukion oppimäärämuutosten pohjalta**

Perustoimeentulon

kirjausmuutos 2029 alkaen:

leikkaus valtionosuuksista poistuu

→ valtionosuudet kasvaa

~ + 6,4Me (2027), mutta

siirtyy kuluksi toimintakatteeseen

Muutostekijät

Huomioidut muutostekijät:

- Ateria- ja siivouspalvelut tuovat säästöä 2,65 – 2,76Me vuosittain 2027-2030
- Muista tekijöistä lisäystä 2027 -0,4Me, 2028 -0,2Me, 2029 -0,6Me, 2030 -3,3Me.
 - Sis. Konpaan 2025 tehdyn palkankorotusriskivaruksen purku +0,77Me/v
 - Henkilösivukulujen pudotukset +0,54Me/v
- Tarkentuneita muutostekijöitä:
 - Työttömyysetuusvastuiden kasvua pienennetty ~500te/vuosi: -0,8Me - -1,3Me/v
 - Opkan tarpeettoman riskivaruksen purku 2027: +0,9Me, 2028: +0,7Me
 - Oppilas- ja lapsimäärien muutokset: 2027 -0,1Me, 2028 +0,3Me, 2029 +0,2Me, 2030 -0,1Me
 - Perustoimeentulotuen kuntaosuus 2029 → -6,4 Me/v
 - **Kotikuntakorvaukset 2027 → tulot laskee 96t€, menot kasvaa 395t€**
 - **Paikallisten palkkaerien 2026 ratkaisujen mukaiset purut ja Konpasta kohdennus**
 - **Riskivaruksen siirto Konpasta Opkaan**
- Tarkentuvia tekijöitä on edelleen:
 - TE-alueen lakimuutokset (huomioon vasta tulevilla Tasu-kierroksilla)

Ateriapalvelusopimuksen muutos
AV-laitteistojen uusinta (leasing kustannusten nousu)
Henkilöstön sivukuluprosenttien muutos
Ict-informaattikko Kirkes-kirjastoille
Integraatioalustan kapasiteettinosto
Joustavan perusopetuksen ryhmän perustaminen
Jäätelökioskivuokrat
KEHA:n muutosneuvottelut
Keva tasausmaksun tarkistus
Konpaan tehtyjen aiheettomien lisäysten purku
Konpan riskivarausten purku
Korotus vuoden 2030 kuluihin
Kotikuntakorvausmenojen muutos
Kotikuntakorvaustulojen muutos
Kotikuntalaskutuksen muutos
Maankaatopaikan tulovähennys
Microsoft lisenssikustannusten nousu
Microsoft tietoturva lisenssit opetukselle
Muut työvoimakoulutukset palvelun tarpeen muutos
Närekadun päiväkodin omistus
Osallistuvan budjetoinnin toteuttaminen joka toinen vuosi
Paikallisten erien kohdennus
Palvelutarve: Lapsimäärän muutos ateriapalveluissa
Palvelutarve: Lapsimäärän muutos varhaiskasvatuksessa
Palvelutarve: Oppilasmäärän muutos
Palveluverkon muutokset
Perusopetukseen valmistava esiopetus
Pilvipalvelujen tuotantoympäristöjen ja tietojen varmistuspalvelu
Puheenjohtajien jaoston lakkautus 2024
Pysäköinninvalvonna tietojärjestelmän käyttömaksut
Riskivaruksen siirto konpasta opkaan
Siivouspalvelusopimuksen muutos
SUP-siivouskustannuskorvaukset
TE-alueen kuntalaskutus
TE-alueen kuntalaskutus/Jpää
Tilahallinnan organisoitumisen vaikutukset
TYHY-rahamen pysyvä korotus
Työttömyysetuusvastuiden kasvu
Uhka- ja erityistilannejärjestelmä laitekustannukset
Uhka- ja erityistilannejärjestelmä palvelumaksu
Vaalit

Riskivarauksen purku Opkaan ja säästöksi

Konpaan sijoitettu, jäljellä oleva riskivaraus Opkan kertaluonteisten sopeutusvelvoitteiden kattamiseksi

Konpan riskivaraus	2026	2027	2028
Yhteensä	1 260 900	2 053 250	1 680 250
Käyttö palveluseteliin	-158 000	-378 000	-386 000
Jäljellä	1 102 900	1 675 250	1 294 250

Opkan tilannekuva (alustava):

Ylitysennuste/riskivarauksen tarve	2026	2027	2028
Opkan ylitysennuste 8/2026	-665 000		
Opkan arvio budjettivajeesta		-770 000	-600 000
Säästävää riskivarausta	437 900	905 250	694 250

Opkan päätetyillä ja toimeenpannuilla toimenpiteillä on

- saavutettu ns. aiempien pysyvien sopeutusten mukainen perusura
- kyetty kirimään myös osa kertaluonteisista sopeutuksista

Talousarvioesityksessä riskivarauksesta

- Kohdennetaan opkaan budjettivajeen mukainen summa ja loput puretaan ”säästöksi” → helpottaa tulevaa sopeutuspainetta.

Investointiohjelmaesitys, 324,7M€ (326,2Me)

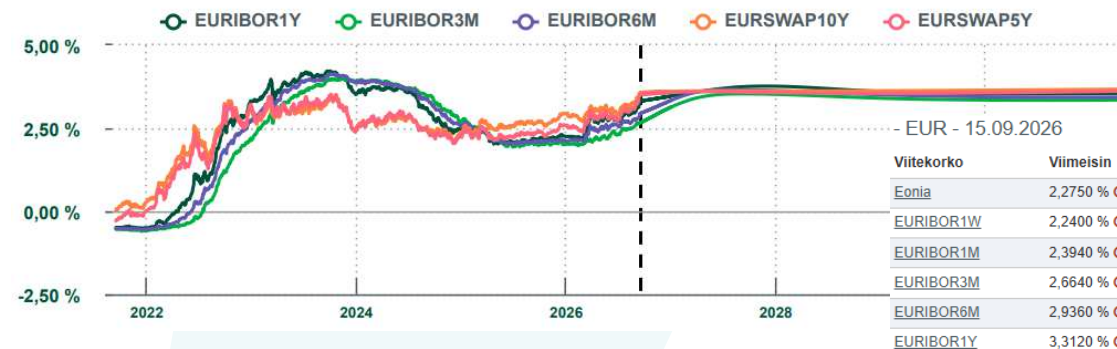
	TP 2025	TPE 2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2027-36
Maanmyynti	1 376	799	624	641	1 051	779	783	584	577	715	558	514	6 826
Maanosto	599	1 100	1 079	1 084	1 389	2 119	500	500	515	500	500	500	8 686
Maanosto/myynti	777	-301	-455	-443	-338	-1 340	283	84	62	215	58	14	-1 860
Talonrakennus, tulot	136	0	0	0	0	0	0	1 400	0	0	0	0	1 400
Talonrakennus, menot	5 243	10 799	21 042	21 360	23 670	15 610	20 250	22 900	7 000	5 000	6 700	3 700	147 232
Talonrakennus, netto	-5 106	-10 799	-21 042	-21 360	-23 670	-15 610	-20 250	-21 500	-7 000	-5 000	-6 700	-3 700	-145 832
Kunnallistekniikka, tulot	1 045	940	660	0	0	0	0	0	0	0	0	0	660
Kunnallistekniikka, menot	11 600	9 895	12 780	9 815	7 220	9 340	9 230	10 420	10 750	10 730	9 380	7 580	97 245
Kunnallistekniikka, netto	-10 555	-8 955	-12 120	-9 815	-7 220	-9 340	-9 230	-10 420	-10 750	-10 730	-9 380	-7 580	-96 585
Vesi, tulot	129	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vesi, menot	4 464	6 165	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000	60 000
Vesi, netto	-4 334	-6 165	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-60 000
Liikunta, tulot	205	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikunta, menot	143	115	200	100	0	100	620	960	1 800	1 560	2 125	650	8 115
Liikunta, netto	62	-115	-200	-100	0	-100	-620	-960	-1 800	-1 560	-2 125	-650	-8 115
Kehitysinvestoinnit, tulot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, menot	96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kehitysinvestoinnit, netto	-96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, myynti	309	693	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Osakkeet, osto	184	2 247	452	487	0	0	0	0	0	0	0	0	939
Osakkeet, netto	125	-1 555	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0	0	-939
Irtaimisto ja aineeton, myynti	472	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Irtaimisto ja aineeton, osto	1 733	1 785	1 776	2 065	1 223	2 150	700	700	700	700	700	700	11 414
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 261	-1 785	-1 776	-2 065	-1 223	-2 150	-700	-700	-700	-700	-700	-700	-11 414
Tulot	3 672	2 432	1 284	641	1 051	779	783	1 984	577	715	558	514	8 886
Menot	24 062	32 106	43 329	40 911	39 502	35 319	37 300	41 480	26 765	24 490	25 405	19 130	333 631
Inv.ohjelma, netto	-20 389	-29 675	-42 045	-40 270	-38 451	-34 540	-36 517	-39 496	-26 188	-23 775	-24 847	-18 616	-324 745

Tasu-kausi **155,3 Me** eli 47,8%

Investointiohjelmamuutokset (vs. KV 13.11.2025)

Voimassa oleva (KV 13.11.2025) vs. Investointiohjelma 2027-2036													Muutokset		
	TPE-TP2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	26-29	30-35	25-35
Maanosto/myynti, voimassa oleva	-830	-20	310	30	-2 766	221	412	162	431	166	166				
Maanosto/myynti	777	-301	-455	-443	-338	-1 340	283	84	62	215	58	14			
ERO uusi- vanha	1 607	-281	-765	-473	2 428	-1 561	-129	-78	-369	49	-108	14	909	-2 196	320
Talonrakennus, voimassa oleva	-9 242	-9 906	-22 699	-30 660	-17 800	-10 130	-22 830	-15 600	-8 400	-6 400	-4 100				
Talonrakennus, netto	-5 106	-10 799	-21 042	-21 360	-23 670	-15 610	-20 250	-21 500	-7 000	-5 000	-6 700	-3 700			
ERO uusi- vanha	4 136	-893	1 657	9 300	-5 870	-5 480	2 580	-5 900	1 400	1 400	-2 600	-3 700	4 194	-8 600	-270
Kunnallistekniikka, voimassa oleva	-12 150	-7 855	-10 895	-8 660	-9 170	-10 920	-7 750	-10 270	-11 050	-8 980	-9 330				
Kunnallistekniikka, netto	-10 555	-8 955	-12 120	-9 815	-7 220	-9 340	-9 230	-10 420	-10 750	-10 730	-9 380	-7 580			
ERO uusi- vanha	1 595	-1 100	-1 225	-1 155	1 950	1 580	-1 480	-150	300	-1 750	-50	-7 580	-1 530	-1 550	-1 485
Vesi, voimassa oleva	-5 500	-5 500	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000				
Vesi, netto	-4 334	-6 165	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000			
ERO uusi- vanha	1 166	-665	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-6 000	-665	0	501
Liikunta, voimassa oleva	35	-110	-900	-380	-400	-185	-1 020	-960	-2 200	-1 500	-400				
Liikunta, netto	62	-115	-200	-100	0	-100	-620	-960	-1 800	-1 560	-2 125	-650			
ERO uusi- vanha	27	-5	700	280	400	85	400	0	400	-60	-1 725	-650	1 375	-900	502
Kehitysinvestoinnit, voimassa oleva	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200	-200				
Kehitysinvestoinnit, netto	-96	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
ERO uusi- vanha	104	200	200	200	200	200	200	200	200	200	200	0	800	1 200	2 104
Osakkeet, voimassa oleva	-2 059	-401	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0				
Osakkeet, netto	125	-1 555	-452	-487	0	0	0	0	0	0	0	0			
ERO uusi- vanha	2 184	-1 154	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 154	0	1 030
Irtaimisto ja aineeton, voimassa oleva	-1 427	-1 554	-1 416	-1 431	-2 378	-700	-700	-700	-700	-700	-700				
Irtaimisto ja aineeton, netto	-1 261	-1 785	-1 776	-2 065	-1 223	-2 150	-700	-700	-700	-700	-700	-700			
ERO uusi- vanha	166	-231	-360	-634	1 155	-1 450	0	0	0	0	0	-700	-70	-1 450	-1 354
Yhteensä, voimassa oleva	-31 373	-25 546	-42 252	-47 788	-38 714	-27 914	-38 088	-33 568	-28 119	-23 614	-20 564	0			
Yhteensä, netto	-20 389	-29 675	-42 045	-40 270	-38 451	-34 540	-36 517	-39 496	-26 188	-23 775	-24 847	-18 616			
ERO uusi- vanha	10 984	-4 129	207	7 518	263	-6 626	1 571	-5 928	1 931	-161	-4 283	-18 616	3 859	-13 496	1 347

Korot

Korkoennuste 6kk euribor:

- kesäkuu 2027 – 2028 – 2029 – 2030: 3,6% - 3,53% – 3,45% - 3,43%
- + lainan marginaali 0,2-0,3%
- Uuden ja vaihtuvakorkkoisen lainan korko tasu-kaudella: 3,9% - 3,75%

Korkokulut kasvaa, vaikka investointeja on karsittu

Korot	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
TASU 2026-29 korot ja suojat	-6 700	-7 520	-8 450	-8 780	-9 150	-9 100	-9 150	-9 100	-8 700	-8 400	-8 400
Korot kehys/Alustava inv. ohjelma	-6 329	-7 905	-9 054	-9 632	-10 255	-10 555	-11 165	-11 419	-11 147	-10 919	-10 409
Korot KJ esitys		-8 324	-9 914	-10 383	-10 928	-11 132	-11 622	-11 826	-11 543	-11 347	-10 846
Muutos vrt. taloussuunnitelmaan		-804	-1 464	-1 603	-1 778	-2 032	-2 472	-2 726	-2 843	-2 947	-2 446
Muutos vrt. kehykseen		-419	-860	-751	-673	-577	-457	-407	-397	-428	-437

Maanmyyntivoitot ja poistot

Käyttöomaisuuden myyntivoittoja on vähemmän

Maanmyyntivoitot	2 027	2 028	2 029	2 030	2 031	2 032	2 033	2 034	2 035	2 036
TASU 2026-2029	4 588	4 590	2 897	5 501	5 171	5 171	5 278	3 776	3 776	
Kehys/alustava investointiohjelma	3 538	3 629	5 975	5 216	6 012	4 865	4 780	4 780	3 164	2 913
KJ esitys 8.10.	3 538	3 629	5 955	4 412	4 437	3 311	3 268	4 051	3 164	2 913
Muutos vrt. taloussuunnitelmaan	-1 050	-961	3 058	-1 089	-734	-1 860	-2 010	275	-612	
Muutos vrt. kehykseen	0	0	-20	-804	-1 575	-1 554	-1 512	-729	0	0

Poistot on pienemmät

Poistot	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
TASU 2026-29 poistot	-26 220	-27 062	-25 626	-27 721	-28 799	-29 074	-30 531	-31 110	-32 116	-33 108	
Kehys/alustava investointiohjelma		-26 712	-25 304	-27 134	-27 753	-29 282	-30 495	-31 633	-32 267	-33 789	-34 481
Poistot KJ esitys		-26 593	-24 957	-26 757	-27 039	-28 598	-28 997	-30 049	-30 790	-33 064	-33 557
Muutos vrt. taloussuunnitelmaan		469	669	963	1 760	476	1 534	1 061	1 326	44	
Muutos vrt. kehykseen		118	347	376	713	684	1 498	1 583	1 477	725	923

Tuloslaskelma - tilanne (ilman toimenpiteitä)

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	TS 2033	TS 2034	TS 2035	TS 2036
Toimintatuotot	62 520	68 331	87 977	84 917	72 253	72 866	73 903	73 750	75 162	75 450	76 850	79 105	79 719	80 999
Toimintakulut (kaikki)	-165 506	-168 281	-185 854	-198 533	-191 465	-193 053	-200 628	-204 763	-208 859	-213 036	-217 297	-221 643	-226 075	-230 597
Toimintakate	-102 986	-99 950	-97 876	-113 615	-119 212	-120 187	-126 725	-131 013	-133 697	-137 586	-140 447	-142 538	-146 357	-149 598
Verotulot	123 853	118 457	116 133	121 900	126 837	131 135	136 712	141 346	145 192	149 148	153 217	157 402	161 706	166 133
Valtionosuudet	18 843	12 011	18 891	21 416	20 591	20 272	27 144	28 944	28 944	28 944	28 944	28 944	28 944	28 944
Verorahoitus	142 697	130 468	135 024	143 316	147 428	151 407	163 856	170 290	174 136	178 092	182 161	186 345	190 650	195 077
Rahoituserät, netto	-5 430	-6 230	-4 246	-5 781	-7 755	-9 431	-9 916	-10 477	-10 681	-11 171	-11 375	-11 092	-10 896	-10 395
Vuosikate	34 280	24 288	32 901	23 920	20 460	21 789	27 215	28 800	29 758	29 335	30 339	32 715	33 397	35 084
Poistot ja arvonalentumiset	-24 456	-23 005	-24 502	-26 220	-26 593	-24 978	-26 757	-27 202	-28 598	-28 997	-30 070	-30 790	-33 064	-33 557
Tilikauden tulos	9 824	1 283	8 400	-2 301	-6 133	-3 189	457	1 597	1 160	338	269	1 925	333	1 527
Poistoeron lisäys/vähennys	93	83	74	44				0	0	0	0	0	0	0
Ylijäämä/alijäämä	9 917	1 366	8 474	-2 257	-6 133	-3 189	457	1 597	1 160	338	269	1 925	333	1 527
Kumulatiivinen ylij/alij.	20 108	21 474	29 947	27 691	21 558	18 369	18 826	20 424	21 584	21 922	22 191	24 116	24 449	25 975

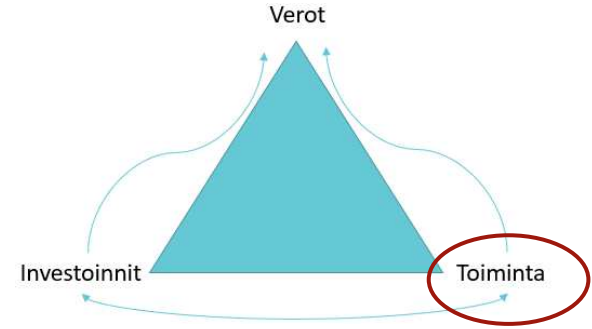
- Jotta taloussuunnitelma 2027-2030 olisi yhteensä ylijäämäinen
→ vaaditaan 2,65 Me/vuosi pysyvä sopeutus vuodesta 2028 alkaen

Rahoituslaskelma – tilanne (ilman toimenpiteitä)

PAINELASKELMAKEHIKKO (1000€)	TP 2025	TPE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030	TS 2031	TS 2032	TS 2033	TS 2034	TS 2035	TS 2036
Vuosikate	32 901	23 920	20 460	21 789	27 215	28 800	29 758	29 335	30 339	32 715	33 397	35 084
Tulorahoituksen korjauserät	-9 053	-5 666	-3 538	-3 629	-5 955	-4 412	-4 437	-3 311	-3 268	-4 051	-3 164	-2 913
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	23 848	18 254	16 922	18 160	21 260	24 388	25 321	26 024	27 071	28 664	30 233	32 171
Investointimenot	-24 062	-32 106	-43 329	-40 911	-39 502	-35 319	-37 300	-41 480	-26 765	-24 490	-25 405	-19 130
Rah.osuudet investointimenoihin	1 852	940	660	0	0	0	0	1 400	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov	10 843	7 158	4 162	4 270	7 006	5 191	5 220	3 895	3 845	4 766	3 722	3 427
Investointien rahavirta	-11 367	-24 009	-38 507	-36 641	-32 496	-30 128	-32 080	-36 185	-22 920	-19 724	-21 683	-15 703
Toiminnan ja investointien rahavirta	12 481	-5 755	-21 584	-18 481	-11 236	-5 740	-6 759	-10 161	4 151	8 940	8 550	16 468
Bruttorahoitustarve	-63 099	-23 679	-39 822	-36 895	-51 366	-26 975	-42 760	-32 918	-19 782	-34 953	-16 038	-8 311
Lainakannan muutokset	-15 230	5 755	21 584	18 481	11 236	5 740	6 759	10 161	-4 151	-8 940	-8 550	-16 468
Lainojen lisäys	60 350	23 679	39 822	36 895	51 366	26 975	42 760	32 918	19 782	34 953	16 038	8 311
Lainojen vähennys	75 580	17 924	18 238	18 413	40 130	21 234	36 001	22 757	23 933	43 893	24 588	24 779
Lainakanta	238 845	244 600	266 184	284 665	295 902	301 642	308 401	318 561	314 411	305 470	296 920	280 452
Rahavarat	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467
Nettovelka (rahavarat-lainat)	232 378	238 133	259 718	278 199	289 435	295 175	301 934	312 095	307 944	299 004	290 454	273 986

- Lainat kasvaa tasu-kaudella 57M€, ja nousevat 301,6 miljoonaan euroon!
- Investointien karsinta on vähentänyt lainanottoa!

Taloussuunnitelman tasapainotus

- Vuodelle 2027 ei sisälly sopeutuksia ja kaudella tehdään alijäämää -6,1 Me, mutta sopeutuksiin varaudutaan ja valmistaudutaan vuodesta 2028 alkaen.
- Taloussuunnitelma on tasapainotettu siten, että
 - **2028 alkaen** laskelmissa on **2,65 Me pysyvä sopeutus toimintakatteesta**
 - Sopeutuksesta huolimatta myös **vuosi 2028 on -539te alijäämäinen**, mutta koko taloussuunnitelmakausi 2027-2030 on **niukasti (+683te) ylijäämäinen**
- Huom! **Tasapainotuksesta päätetään erillisestä valmistelusta.**
 - Taloussuunnitelmassa sopeutus on kohdennettu sitovuustasoille laskennallisesti vuoden 2026 muutetun talousarvion ulkoisten toimintakulujen suhteessa. Luvut muuttuu 2027 tehtävien päätösten mukaan!
 - Keinovalikoimassa arvioitavaksi tulevat kaikki sopeutuskeinot (rahoitus, toiminta, investoinnit, omaisuuden myynti)
 - Aiempi sopeutus syö pohjan juustohöylämiseltä: toiminnan sopeutus tulee olemaan valintaa siitä, mitä jätetään jatkossa tekemättä

Tasapainotuksen **laskennallinen** kohdentaminen sitovuustasoille 2028 alkaen

Vuosittainen sopeutus /lisärahoitustarv	2 650 000		Vuoden 2026 TA suhteessa			
KV 13.11.2025 §103	Ulkoiset		Toimintakulujen suhteessa	Ulkoisen		Toimintakatteen suhteessa
Muutettu käyttösuunnitelma	toimintakulut	Jako %		Toimintakate	Jako %	
Konsernipalvelut	13 948 463	10,4 %	275 621	13 201 967	11 %	301 732
Tilaomistus	9 434 978	7,0 %	186 435	8 862 438	8 %	202 552
Kaupunkikehitys	14 004 755	10,4 %	276 733	6 206 885	5 %	141 859
Hyvinvointi	19 241 282	14,3 %	380 207	14 606 445	13 %	333 831
Opetus ja kasvatus	77 480 153	57,8 %	1 531 004	73 070 266	63 %	1 670 026
	134 109 631	100,0 %	2 650 000	115 948 001	100 %	2 650 000

Ei tarkastuslautakunta; työttömyysturva ja työllisyysalueosuus, kotikuntakorvaukset, käyttöomaisuuden nettomyynti ja maankäyttökorvaukset, Järvenpään vesi, Keski-Uudenmaan työllisyysalue. Lisäksi konsernipalveluista vähennetty keskitetyt yhteiset varaukset.

Täsmentyy osana erillistä valmisteluprosessia –
2,65 Me tasaisesti kaikilta ei ole mahdollinen

KJ esitys: Tuloslaskelma 2027-2030

Kunta + liikelaitokset (1000€)	TP 2023	TP 2024	TP 2025	TPE 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Toimintatuotot	62 520	68 331	87 977	84 917	72 253	72 866	73 903	73 750
KOM nettomyyntivoitot	4 387	3 592	9 022	5 666	3 538	3 629	5 955	4 412
Toimintakulut	-165 506	-168 281	-185 854	-199 895	-194 648	-196 288	-196 358	-197 748
Toimintakulut (kaikki)	-165 506	-168 281	-185 854	-198 533	-191 465	-190 403	-197 978	-202 113
Toimintakate muut ilman kom-my	-107 373	-103 542	-106 898	-119 281	-122 750	-121 166	-130 030	-132 775
Toimintakate ilman nmv muutos	5,5 %	-3,6 %	3,2 %	11,6 %	2,9 %	-1,3 %	7,3 %	2,1 %
Toimintakate	-102 986	-99 950	-97 876	-113 615	-119 212	-117 537	-124 075	-128 363
Toimintakatteen muutos-%	-60,2 %	-2,9 %	-2,1 %	16,1 %	4,9 %	-1,4 %	5,6 %	3,5 %
Verotulot	123 853	118 457	116 133	121 900	126 837	131 135	136 712	141 346
Verotulojen muutos-%	-46,4 %	-4,4 %	-2,0 %	5,0 %	4,0 %	3,4 %	4,3 %	3,4 %
Kunnallisvero	98 811	94 717	92 019	98 040	102 271	106 077	111 105	115 151
Kiinteistövero	18 600	18 863	19 798	19 326	19 566	19 916	20 272	20 679
Yhteisövero	6 442	4 876	4 315	4 534	4 999	5 143	5 335	5 517
Valtionosuudet	18 843	12 011	18 891	21 416	20 591	20 272	27 144	28 944
Verorahoitus	142 697	130 468	135 024	143 316	147 428	151 407	163 856	170 290
Rahoituserät, netto	-5 430	-6 230	-4 246	-5 781	-7 755	-9 431	-9 916	-10 477
Vuosikate	34 280	24 288	32 901	23 920	20 460	24 439	29 865	31 450
Poistot ja arvonalentumiset	-24 456	-23 005	-24 502	-26 220	-26 593	-24 978	-26 757	-27 202
Tilikauden tulos	9 824	1 283	8 400	-2 301	-6 133	-539	3 107	4 247
Poistoeron lisäys/vähennys	93	83	74	44				0
Ylijäämä/alijäämä	9 917	1 366	8 474	-2 257	-6 133	-539	3 107	4 247
Kumulatiivinen ylij/alij.	20 108	21 474	29 947	27 691	21 558	21 019	24 126	28 374
Kumulatiivinen ylij/alij. €/asuka:	433	458	638	585	454	437	496	575

Oleennaisimmat muutokset

- Muutostekijät
 - Ateria- ja siivous **+2,65-2,75Me vuosittain**
 - Muut -0,2Me – -3,3Me/vuosi
 - Opkan riskivaruksen purku **2027 +0,9 Me ja 2028 +0,7 Me**
 - Perustoimeentulon VOS vähennys
-> laskutus kasvaa 6,4 Me
 - Pysyvä toimintakatesopeutus 2028 alkaen 2,65 Me/v**
- Verot ja valtionosuudet 9/26
 - Ei veroperustemuutoksia**
- Investointiohjelma 2027-2036 + korot, poistot ja myyntivoitot
 - investoinnit 2027-2030 vähennys 14,2Me vs. alustava investointiohjelma, 1,4Me vs vanha ohjelma
 - maanmyyntivoitot 2027 ja 2028 kehysten tasolla, 2029 -20 te ja 2030 -0,8 Me yhteensä 2027-2030 -0,8Me

KJ esitys: Rahoituslaskelma

PAINELASKELMAKEHIKKO (1000€)	TP 2025	TPE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Vuosikate	32 901	23 920	20 460	24 439	29 865	31 450
Tulorahoituksen korjauserät	-9 053	-5 666	-3 538	-3 629	-5 955	-4 412
Satunnaiset erät, netto	0	0	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	23 848	18 254	16 922	20 810	23 910	27 038
Investointimenot	-24 062	-32 106	-43 329	-40 911	-39 502	-35 319
Rah.osuudet investointimenoihin	1 852	940	660	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov	10 843	7 158	4 162	4 270	7 006	5 191
Investointien rahavirta	-11 367	-24 009	-38 507	-36 641	-32 496	-30 128
Toiminnan ja investointien rahavirta	12 481	-5 755	-21 584	-15 831	-8 586	-3 090
Bruttorahoitustarve	-63 099	-23 679	-39 822	-34 245	-48 584	-24 060
Lainakannan muutokset	-15 230	5 755	21 584	15 831	8 586	3 090
Lainojen lisäys	60 350	23 679	39 822	34 245	48 584	24 060
Lainojen vähennys	75 580	17 924	18 238	18 413	39 997	20 969
Lainakanta	238 845	244 600	266 184	282 015	290 602	293 692
Rahavarat	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467	6 467
Nettovelka (rahavarat-lainat)	232 378	238 133	259 718	275 549	284 135	287 225

Lisää lainaa

+ 49,1Me

2027-2030

54,8Me verrattuna
tilinpäätökseen 2025

Skenaariot

TA 2026 = alkuperäinen taloussuunnitelma 2026-29

Kehys ja alustava investointiohjelma 15.6.

- Kevään valmistelutiedot (verot, valtionosuudet, muutostekijät, alustavat investointiohjelma, koror ja poistot) + talouden tasapainotus vuodesta 2028 alkaen 3,3 Me pysyvällä toimintakatesopeutuksella.

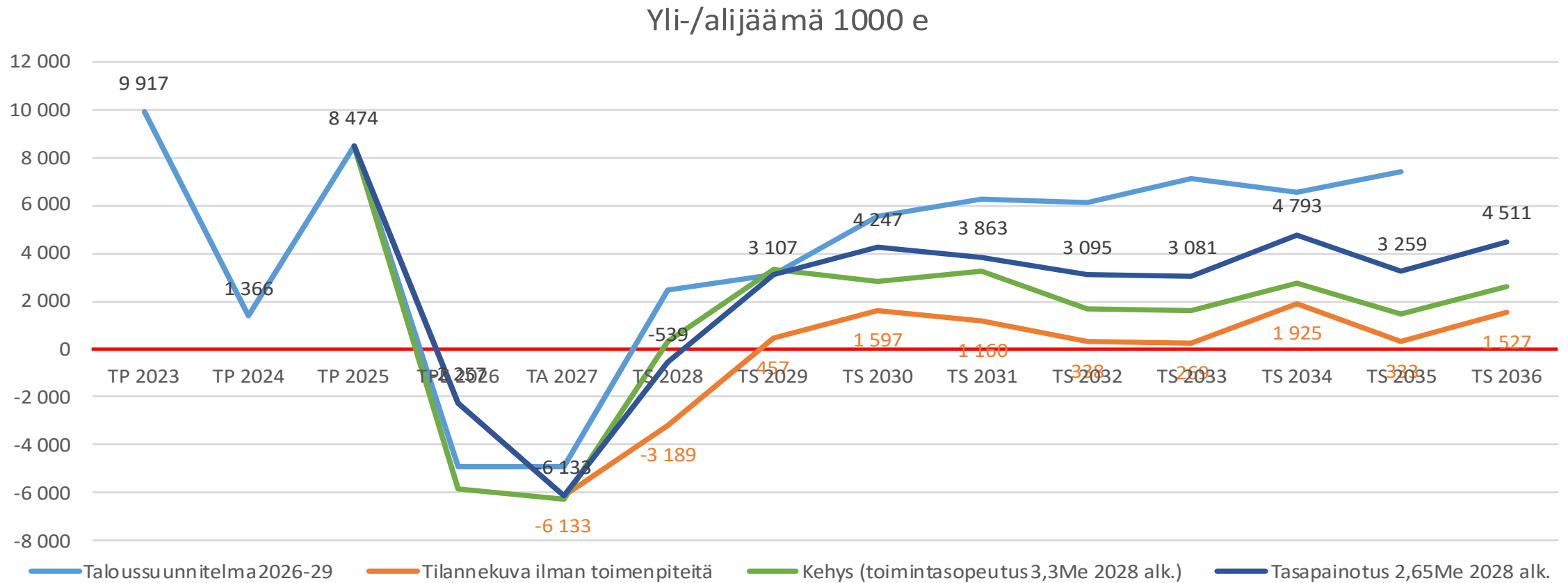
TPE 8/2026 + tilannekuva ilman toimenpiteitä

- Talousarviomuutokset 2026 + tilinpäätösennuste 8/2026
- Täsmentyneet TA-muutostekijät
- Verot ja valtionosuudet uusimpien 9/2026 arvioiden mukaan
- Karsitut investointiohjelmat, poistot, myyntivoitot, korkokulut korkeampi korkotaso huomioiden

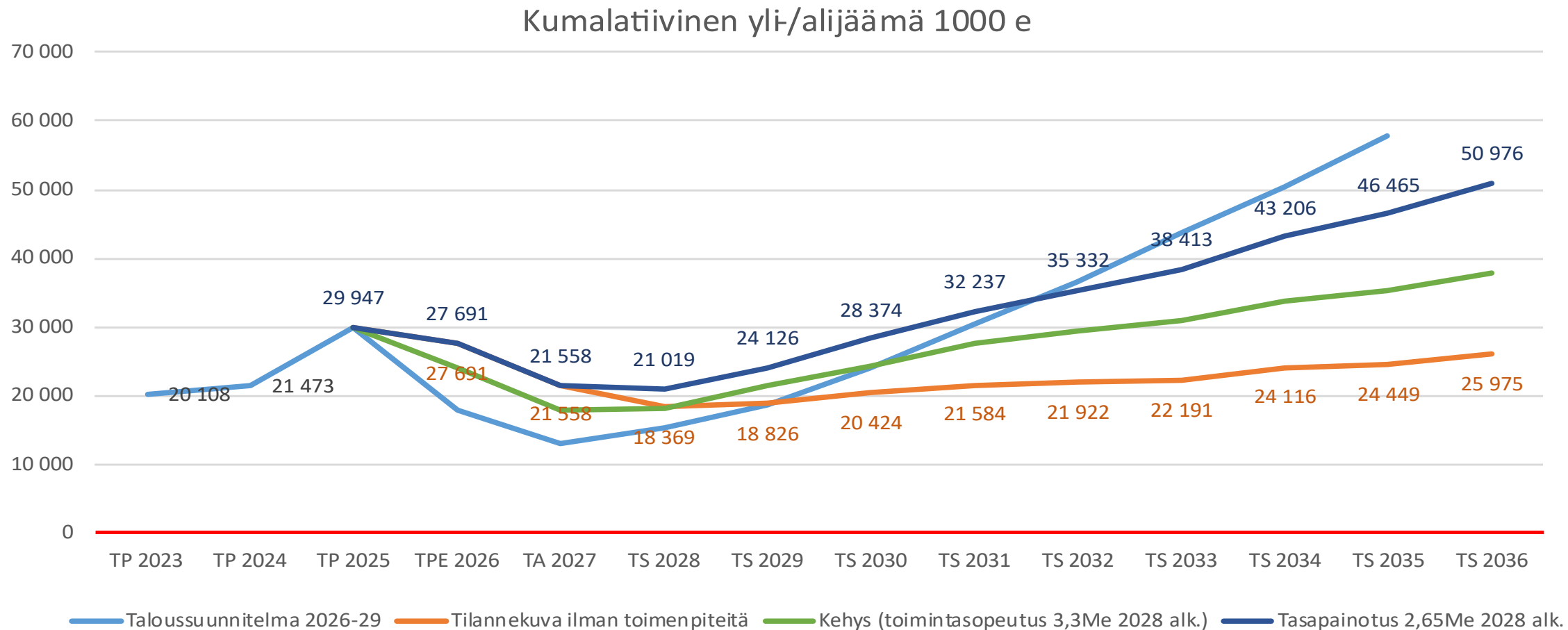
Kaupunginjohtajan TA-esitys

- Tilannekuva + 2,65Me toimintakatesopeutus vuodesta 2028 alkaen

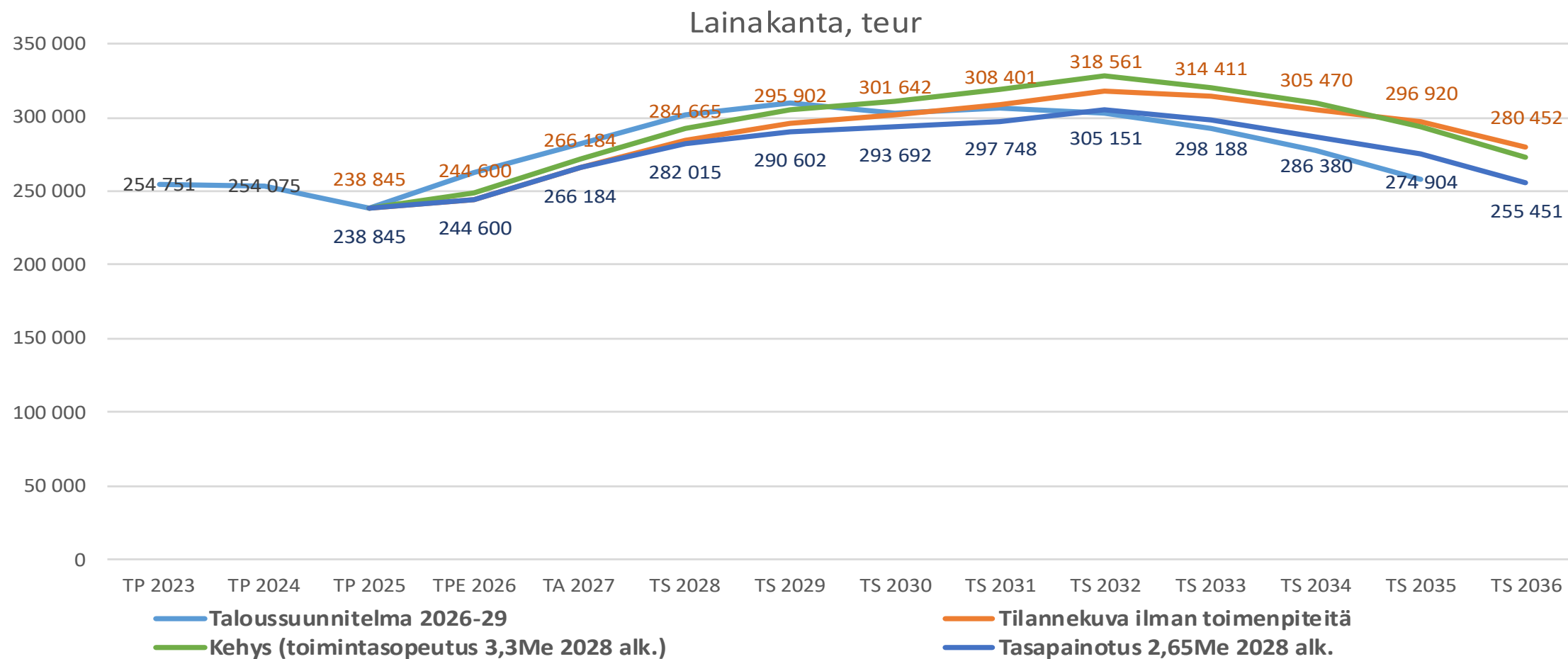
Yli-/alijäämä, 1000 euroa

Taseen kertynyt yli-/alijäämä, 1000 eur

Lainamäärä, 1000 eur

Riskejä ja epävarmuustekijöitä

- **Suhdannekehitys** ja maailman talouskehityksen ennakoimattomuus
 - milloin kasvu alkaa? rakentaminen? **työttömyys? inflaatio? korot?**
 - suhdanneriippuvuus aiempaa suurempi
- **Rakennusten ja infran kuntoon liittyvät riskit**
 - yllättävät alaskirjaukset ja puuttuvat korjaustarpeet, väistötilat
 - nopeat ja kalliit väliaikaisratkaisut/haittojen minimointi
- Pilaantuneet maa-alueet aiemmin myydyillä alueilla
- Yllättävät tai kustannuspaineita lisäävät palvelutarpeen muutokset
 - tukitarpeet, erityistarpeiset
 - osallistumisasteet
- Tulevat **rakenteelliset pysäköintiratkaisut**
- **PVS-ratkaisuihin kytkeytyvät** erät
 - Alaskirjaukset: Seutulantalo
 - Myllytien tulovähennys/jatko
 - Muut yhä avoimet kohteet Kinnari, Juhola...
- Lakisääteiset **velvoitteet ilman täyskatteista rahoitusta** ja palvelujen uudelleenjärjestelyvaatimukset
 - esim. TE-lakimuutokset (6kpl – ei kompensatiota) + etuusvastuut
 - perustoimeentulotuen kuntavastuu
 - **sidosyksikköhankintarajoitukset ja uudelleen järjestelyjen kustannusvaikutukset**
 - normipurku-leikkaukset ilman purkuja
 - opetuksen mitoitusta koskeva lakimuutos? rahat, henkilöstö ja tilat loppuvat
- Rahoitusuudistukset: ~~kiinteistöverot 2028?~~ valtionosuudet?
- **Valtionosuusleikkaukset** osana julkisen talouden sopeutusta
- **Konsernin epävarmuudet**
 - MT:n kiinteistö- ja osakeomistusten uudelleenjärjestelyt
 - Kiljava, tasearvo 3Me
 - Ainolan pysäköinti, hoitovastikkeet > 350te/v
 - Harjoitushallin talous ja remonttivastuut